

คม·สด·ลึก

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4668 วันศุกร์ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2557 หน้า 22

ทุกขามากสรรพคุณรักษาพิษ

พญาขอ หรือเสลดพังพอนตัวเมีย มีชื่อเรียกในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไป เช่น พญาปล้องทอง พญาปล้องคำ จะเห็นได้ว่าพญาขอเป็นพฤษภามีศักดิ์สูง จึงมีบรรดาศักดิ์นำหน้า "พญา" เมื่อต้นแก่จัดจะมีข้อปล้องเป็นสีเหลืองทอง มีบางถิ่นเรียกสมุนไพรวัวนี้ว่า ผักมันไก่ และผักลิ้นเขียด ซึ่งถือว่าเป็นตระกูลเดียวกันหมด

พญาขอ เป็นสมุนไพรมีสรรพคุณเลื่องลือเล่ากันมาช้านาน กลายเป็นตำนานยา คนแต่ก่อนถึงกับเชื่อกันว่าสมุนไพรวัวนี้สามารถแก้พิษงูได้ นอกจากนี้ พญาขอยังเป็นสมุนไพรมีสรรพคุณเด่นมากทางผิวหนัง ซึ่งทางโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ได้มีการใช้สมุนไพรวัวนี้ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 โดยใช้ในการรักษาโรคริมฝีปาก ผลในปาก ในรูปแบบของทิงเจอร์และกลีเซอรีน ซึ่งนับว่าเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกที่มีการนำสารสกัดจากสมุนไพรวัวนี้มาใช้

ซึ่งก่อนที่โรงพยาบาลจะทำการพัฒนายาครีมจากพญาขอ หรือเสลดพังพอนตัวเมีย (Clinacanth nutans Lindau) นั้น ได้ทำการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับ

กับเสลดพังพอนในทุกๆ ด้าน ในยุคนั้นพบว่า มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์อยู่น้อยมาก ชาวบ้านแถบภาคเหนือใช้กินเป็นอาหาร นิยมใส่แกงแคเรียกชื่อตามท้องถิ่นว่า ผักมันไก่ หรือผักลิ้นเขียด และมีการใช้พญาขอ เยียวยาอาการต่างๆ ดังนี้

การรักษาพิษของแมลงสัตว์กัดต่อย ใช้ใบพญาขอ 25-30 ใบ ตำผสมเหล้าขาว หรือน้ำข้าวข้าว 3 ช้อนโต๊ะ กรองเอาแต่น้ำดื่ม หากใช้พอกแผลบางที่ชาวบ้านจะดองใบพญาขอไว้ใช้ โดยอาจจะดองเดี่ยวๆ หรือใช้พืชมส่นร่วมด้วยก็ได้

การรักษาโรคริมฝีปาก ใช้ใบพญาขอสดๆ ประมาณ 15-20 ใบ ผสมเหล้า 28 ดีกรี 3 ช้อนโต๊ะ ตำคั้น ใช้น้ำทาและใช้กากพอกตรงตุ่มเริ่ม

ประมาณ 2-3 วันก็จะหายเป็นปกติ การรักษาโรคริมฝีปาก ใช้เสลดพญาขอสดๆ 15-20 ใบ ตำผสมเหล้าโรง 28 ดีกรี แล้วใช้พอกตามตุ่มของงูสวัดให้ทั่ว วันละ 2-3 ครั้ง ติดต่อกันทุกวัน และใช้ใบ

สดอีกประมาณ 15-20 ใบ ตำกับน้ำข้าวข้าวครึ่งถ้วย

ชา ตีวันละสองครั้งก่อนอาหารเพื่อขับพิษ การรักษาโรคฝี แผลที่ผิวหนังและอื่นๆ โรคเกี่ยวกับผิวหนัง เช่น ฝี (Abscess) ไฟลามทุ่ง (cellulites) ใช้วิธีเดียวกับการรักษาขูด นอกจากนี้ หากเป็น

ลมพิษ ผื่นแพ้ ใช้ใบพญาขอ ตำกับดินสอพองผสมน้ำเล็กน้อย ทาหรือใช้ตำผสมเหล้าโรงทาก็ได้

รักษาแผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก ใช้ใบพญาขอ ตำเคี้ยวกับน้ำมันมะพร้าวหรือน้ำมันงา ใช้ทาแผลไฟไหม้

น้ำร้อนลวก สามารถดับพิษร้อนได้ และทำให้แผลหายเร็วขึ้น

รักษาขางทุม ใช้ใบพญาขอสดๆ 10-15 ใบ ตำให้ละเอียด ผสมกับเหล้าโรง ใช้น้ำยาทาบริเวณที่วมอาการบวมจะหายไป และอาการเจ็บปวดจะหายไปในเวลา 30 นาที

รักษาผดผื่นคัน ใช้พญาขอโขลกให้ละเอียด ผสมกับดินสอพอง ทาแก้ผดผื่นคัน แก้พิษอีสุกอีใส

ในปัจจุบันมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพญาขอ หรือเสลดพังพอนตัวเมียอย่างกว้างขวาง และพบว่าในการรักษาโรคริมฝีปาก ได้ผลดีกว่าการใช้ยาแผนปัจจุบัน ซึ่งอันที่จริงแล้วโรคริมฝีปากและงูสวัด เป็นโรคที่ไม่ต้องรักษาก็หายเองได้ภายใน 2-3 อาทิตย์ แต่ถ้าเป็นคนสูงอายุจะเป็นประมาณ 4-5 อาทิตย์ สำหรับโรคริมฝีปากนั้น เป็นเพียงครั้งเดียวแล้วจะไม่กลับมาเป็นอีก เช่นเดียวกับหัดและอีสุกอีใส ส่วนเริ่มนั้นไม่มีทางหายขาด จะเป็นๆ หายๆ ไปตลอดชีวิต ขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของร่างกาย

คนที่เคยเป็นโรคริมฝีปากและงูสวัดคงจะทราบดีว่า โรคผิวหนังชนิดนี้สร้างความเจ็บปวดทรมานแค่ไหน โดยเฉพาะการเป็นในทวาร ซึ่งในทางการแพทย์ถือว่า เริ่มในอวัยวะเพศเป็นกามโรคชนิดหนึ่ง ซึ่งติดต่อกันได้ง่าย ถ้าเป็นในสตรีมีครรภ์ อาจจะเป็นอันตรายแก่เด็กในท้องได้ หรือถ้าโรคลุกลามเป็นไฟลามทุ่ง หรือแบบขมขื่นหมาเข้าแล้ว ก็ยิ่งทุกข์ทรมานเป็นทวีคูณ และ

กว่าจะหายเองอาจจะกินเวลาร่วมเดือน และบางทีอาจจะมิใช่แค่ทวารอย่างเดียว จึงไม่มีใครยอมปล่อยให้โรคริมฝีปากและงูสวัดเป็นไปและหายเองโดยไม่รักษา

ปัจจุบัน ทางอภัยภูเบศรได้มีการคิดค้นและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์จากพญาขอเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้รักษาและบรรเทาอาการของโรคริมฝีปาก และงูสวัดในรูปแบบของครีมพญาขอ นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ อีก เช่น ยาหม่องพญาขอใช้แก้แมลงกัดต่อย กลีเซอรีนพญาขอใช้รักษาแผลร้อนในและเริ่มในปาก คาลาไมน์พญาขอใช้แก้ผดผื่นคัน ตุ่มคัน และหากบ้านไหนได้ปลูกพญาขอไว้ ก็สามารถทำใช้เองตามวิธีของชาวบ้านก็ได้ผลดีเช่นเดียวกัน

สอบถามรายละเอียดได้ที่
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
โทร.037-211-289